

Landelijke Klachtencommissie voor het openbaar en het algemeen toegankelijk onderwijs

(mr. J.P.L.C. Dijkgraaf, S.Y. Kuurstra-Brons, drs. M. Polderman)

Uitspraaknr. 01.115

Datum:

22 oktober 2002

Gebrekkige communicatie met docent over een tegen hem ingediende klacht en onzorgvuldige afwikkeling van de procedure; klacht deels gegrond; voortgezet onderwijs.

De klacht

De docent klaagt erover dat de centrale directie een tegen hem ingediende klacht onzorgvuldige en niet conform de geldende klachtenregeling heeft onderzocht. Hij wijst er hierbij op dat de directie op grond van de klachtenregeling de klacht niet zelf had mogen behandelen, dat hij niet de mogelijkheid heeft gekregen zich te laten bijstaan tijdens het gesprek waarin hij werd geconfronteerd met de klacht dat de directie hem in dit gesprek intimiderend en beledigend is tegemoet getreden, dat in het gesprek eerdere klachten zijn betrokken die ongegrond waren, dat hij in dit gesprek is geconfronteerd met een schriftelijk verslag van de afhandeling van de eerdere klachten dat hem nooit eerder was voorgelegd, dat hij pas 2 maanden nadat hij werd geconfronteerd met de klacht een schriftelijke versie van de klacht heeft ontvangen en dat de directie hem nooit schriftelijk heeft laten weten dat deze klacht was ingetrokken. De docent klaagt er tevens over dat de directeur zich in twee telefoongesprekken met zijn echtgenote intimiderend en beledigend heeft uitgelaten. Tenslotte klaagt de docent erover dat de directie niet tijdig met hem in contact is getreden over zijn reïntegratietraject. Hij wijst er hierbij op dat hij de zogenaamde USZO-formulieren laat heeft ontvangen, dat de directie er geen toelichting bij heeft gegeven en dat hij slechts een korte reactietermijn heeft gekregen.

De visie van de klager

Klachtonderdeel 1

De docent vertelt dat een lid van de centrale directie van de school zijn lokaal binnenkwam en hem uitnodigde voor een gesprek later die dag. Toen de docent vroeg waar dit gesprek over zou gaan heeft de het lid geantwoord dat een schoonmaakster over hem had geklaagd. De docent is na afloop van zijn lessen naar het directielid gegaan en trof daar ook zijn locatiedirecteur.

Dezen hebben de docent geconfronteerd met de klacht.

Het bleek te gaan om een ongeveer 16-jarige schoonmaakster met wie de docent aan het eind van de dag wel eens een praatje maakte als zij in zijn lokaal aan het werk was.

De docent verklaart dat hij deze schoonmaakster een zoen heeft gegeven toen zij hem feliciteerde met zijn verjaardag. De schoonmaakster heeft hier dezelfde dag over geklaagd bij haar werkgever, die vervolgens de school heeft ingelicht.

De docent stelt dat de directieleden zich tijdens het gesprek intimiderend en beledigend hebben opgesteld. Zij hebben hem geconfronteerd met een gespreksverslag waar hij het bestaan niet van kende. Onderwerp van dat gesprek tussen de docent en de locatiedirecteur

waren enkele door leerlingen geuite ongenoegens over de docent. De docent dacht deze zaak te hebben rechtgezet. Hij vindt daarom dat de directie deze zaak niet tijdens het gesprek aan de orde had mogen stellen en bij de klacht van de schoonmaakster had mogen betrekken. De (vrouwelijke) locatiedirecteur heeft tijdens het gesprek ook gezegd dat als de docent haar een felicitatiezoen had gegeven zij hem een klap of een knietje zou hebben gegeven. De directie heeft hem er ook niet op gewezen dat hij zich tijdens het gesprek kon laten bijstaan door een raadsman.

De docent merkt op dat hij tijdens het gesprek geen afschrift van de op papier gezette klacht heeft gekregen. Die heeft hij pas later ontvangen.

De docent is van mening dat de directie de klacht niet zelf had mogen behandelen. Op grond van de klachtenregeling dient een klacht in principe door de klachtencommissie te worden behandeld. Het bevoegd gezag kan een klacht alleen zelf behandelen indien het denkt dat dit op een eenvoudige wijze kan. De docent is van oordeel dat een klacht over seksuele intimidatie niet eenvoudig kan zijn. Het bevoegd gezag had de klacht dan ook moeten voorleggen aan de klachtencommissie.

De docent vertelt dat hij door het gesprek zo van slag was dat hij zich de dag na het gesprek ziek heeft gemeld. Hij is sindsdien niet meer aan het werk geweest. Tijdens een ziekenbezoek door de locatiedirecteur heeft deze de docent verteld dat de schoonmaakster haar klacht had ingetrokken. De docent wijst erop dat de directie hem hierover nooit schriftelijk heeft geïnformeerd.

Klachtonderdeel 2

De docent meldt dat de directie twee telefoongesprekken met zijn echtgenote heeft gevoerd. Het directielid heeft zich in deze gesprekken intimiderend, beledigend en vooringenomen opgesteld jegens de echtgenote van klager. Hij heeft tegen haar gezegd dat de docent niet ziek was, maar zielig deed. Het directielid verklaarde volgens de docent geen begrip voor hem te hebben en hij heeft de echtgenote van de docent niet serieus genomen.

Klachtonderdeel 3

De docent klaagt erover dat de directie niet tijdig met hem in contact is getreden over zijn reïntegratietraject. Zo heeft de docent van de directie formulieren gekregen, zonder toelichting op de bedoeling en de status daarvan. De directie heeft hem een zeer korte termijn gegeven om deze formulieren te retourneren. De docent heeft zich hierdoor onder druk gezet gevoeld. Hij heeft begrepen dat de directie in eerste instantie van plan was de formulieren met hem en de bedrijfsarts te bespreken. De docent had de bedrijfsarts echter al eerder laten weten niet aanwezig te kunnen zijn bij het gesprek.

De gemachtigde van de docent stelt dat de hele zaak draait om het onvermogen van de directie om een in aanvang betrekkelijk onschuldig conflict beheersbaar te houden. Al snel is bij klager een burn-out geconstateerd. Vervolgens heeft hij volgens de door de bedrijfsarts ingeschakelde psychiater een depressieve stoornis ontwikkeld met paranoïde denkbeelden. De docent heeft een taxatiefout gemaakt met de felicitatiezoen en hij heeft naderhand niet altijd handig geopereerd. De directie heeft hem echter niet de helpende hand gereikt, maar heeft hem verder onder druk gezet door het opleggen van een disciplinaire maatregel (een berisping). De zaak is daarmee volledig uit de hand gelopen. Inmiddels is de docent ontslag aangezegd.

De visie van de verweerder

Klachtonderdeel 1

De directie stelt dat de Commissie zich niet meer kan uitspreken over de vraag of het bevoegd

gezag de klacht zelf had mogen behandelen. In het kader van de beroepsprocedure die de docent tegen zijn berisping heeft aangespannen heeft de rechtbank reeds uitgesproken dat de directie in redelijkheid heeft kunnen besluiten de klacht zelf te behandelen.

Vervolgens merkt de directie op dat zij de klacht zorgvuldig heeft behandeld. Toen zij begin december met de mondelinge klacht werd geconfronteerd, heeft de directie erop gestaan dat de klacht op schrift kwam te staan. Dit is ook gebeurd.

De directie beschrijft dat zij geen op schrift gestelde procedure heeft voor het zelf behandelen van een klacht. In principe handelt de locatiedirecteur een klacht af. Als die er niet uitkomt wordt de directie erbij betrokken.

De directie benadrukt dat zij hecht aan het principe van hoor en wederhoor. In het kader van het feitenonderzoek heeft zij daarom ook het verhaal van de docent willen horen. Omdat de directie met het bevoegd gezag moest overleggen welke procedure zou worden gevolgd en de kerstvakantie er tussen zat, heeft de directie pas later met de docent over de klacht kunnen spreken. De directie is nagegaan wanneer er ruimte in het lesrooster van de docent zat en heeft hem gevraagd of hij na afloop van zijn lessen tijd had voor een gesprek. Toen de docent vroeg waar het gesprek over zou gaan heeft het directielid geantwoord dat er een klacht over hem was ingediend.

Vlak voor het gesprek heeft de directie van de locatiedirecteur een verslag gekregen van een gesprek dat de laatste enige tijd daarvoor met de docent had gehad over klachten van leerlingen. De directie begreep dat de docent geen afschrift van het verslag had gekregen. Zij vond dit niet correct en heeft hem daarom aan het begin van het gesprek een exemplaar gegeven. De directie heeft de eerdere klachten niet bij het gesprek betrokken. Zij heeft alleen gewezen op de laatste passage, waarin stond dat was afgesproken dat de docent zou letten op zijn wijze van omgang met de leerlingen. De directie wijst er op dat de schoonmaakster tevens leerlinge op een andere locatie van de school was.

Volgens de directie was het een pittig gesprek, maar heeft zij zich niet intimiderend en beledigend opgesteld. Zij kan zich niet herinneren dat de locatiedirecteur tijdens dit gesprek de opmerkingen over een klap en een knietje heeft gemaakt.

De docent heeft tijdens het gesprek geen exemplaar gekregen van de ingediende klacht. De directie heeft de tekst van de schriftelijke klacht wel letterlijk in het verslag van het gesprek opgenomen. Dit verslag heeft de docent ontvangen.

De directie heeft er niet aan gedacht de docent voor of tijdens het gesprek te wijzen op de mogelijkheid zich te laten bijstaan. Dat heeft zij wel gedaan nadat de docent zich ziek had gemeld en moeite bleek te hebben met het verslag van het gesprek.

Tenslotte verklaart de directie dat, in tegenstelling tot wat de docent denkt, de schoonmaakster haar klacht nooit heeft ingetrokken. Ze heeft wel kenbaar gemaakt dat zij niet bij de verdere behandeling van de klacht betrokken wilde worden.

Klachtonderdeel 2

De directie vertelt dat zij twee telefoongesprekken met de echtgenote van de docent heeft gevoerd. De docent zelf bleek niet bereikbaar te zijn. Het eerste gesprek was zeker niet negatief. Naar aanleiding van dat gesprek heeft de directie de docent nog een brief geschreven waarin onder andere werd benadrukt dat de directie zijn kwaliteiten als docent niet ter discussie stelde en zijn deskundigheid en betrokkenheid bij de school waardeerde.

Het tweede telefoongesprek liep uit op een discussie over de wijze waarop omgegaan zou worden met het incident. Er waren twee mogelijkheden: met de mantel der liefde bedekken of een maatregel nemen.

De directie heeft de echtgenote verteld dat zij het opleggen van de disciplinaire maatregel en de reïntegratie gescheiden wilde houden. Zij vond dat er voor het treffen van een disciplinaire maatregel geen verschil mag zijn tussen een werkende en een zieke collega.

De directie stelt dat tijdens het gesprek niet gezegd is dat de docent niet ziek is, maar zielig zou doen.

Klachtonderdeel 3

De directie stelt dat zij een meer dan gemiddelde inspanning heeft verricht met betrekking tot de reïntegratie van de docent.

Zij meldt ten aanzien van het reïntegratieformulier van USZO dat het belangrijk is dat de werkgever dit formulier invult in overleg met de werknemer. Omdat het vanaf het begin niet eenvoudig is geweest om met de docent contact te leggen is geprobeerd in samenspraak met de bedrijfsarts een overleg te plannen waar de terugkeer en het gezamenlijk invullen van het formulier centraal zouden staan. Dit is vanwege de zomervakantie uiteindelijk later geworden. De docent is echter zonder bericht aan de directie niet op dat overleg verschenen. Aangezien het formulier voor een bepaalde datum bij USZO binnen moest zijn, restte de directie niets anders dan het formulier aan de docent toe te sturen en hem te verzoeken dit op zeer korte termijn ingevuld te retourneren. De docent heeft dit gedaan, waarna het formulier op tijd bij USZO is ingeleverd. De directie wijst erop dat zij op dat moment nog niet wist van de diagnose depressieve stoornis met paranoïde denkbeelden.

Overwegingen van de Commissie

Klachtonderdeel 1

De Commissie onthoudt zich van een oordeel over de vraag of de directie de klacht zelf had mogen behandelen, in de wetenschap dat de rechtbank op dit punt al heeft geoordeeld. De Commissie zal daarom alleen beoordelen of de gevolgde procedure zorgvuldig is geweest. De Commissie merkt in dit verband nog wel op dat de keuze om een klacht over seksuele intimidatie zelf intern te behandelen slechts met de nodige terughoudendheid gemaakt dient te worden.

De Commissie is van oordeel dat bij een zorgvuldige klachtbehandeling past dat degene over wie geklaagd wordt tijdig en volledig op de hoogte wordt gesteld van de inhoud van de klacht. Hij weet dan waartegen hij zich eventueel moet verweren, kan zich hierop voorbereiden en kan ervoor kiezen zich te laten bijstaan. Dat is ook de reden dat de Commissie verweerders een afschrift van het klaagschrift stuurt en hen de mogelijkheid biedt zich voor de hoorzitting schriftelijk te verweren.

De Commissie constateert dat de directie de op schrift gestelde klacht voor het gesprek in haar bezit had. Zij heeft de docent voor het gesprek geen afschrift van de klacht gegeven en deze ook niet bij aanvang van het gesprek aan hem overhandigd. De docent heeft pas twee maanden later kennis kunnen nemen van de officiële, door de schoonmaakster ondertekende klacht, toen de directie deze als bijlage van een brief aan hem toe zond. De directie had in haar verslag van het gesprek weliswaar een gedetailleerde versie van de klacht opgenomen, maar hieruit kon de docent niet opmaken of dat inderdaad was waar de schoonmaakster over had geklaagd.

Geoordeeld moet worden dat de directie op dit punt niet de vereiste zorgvuldigheid in acht heeft genomen. De directie heeft aangevoerd dat het haar in het gesprek ging om een feitenonderzoek.

De Commissie constateert dat de directie de docent niet alleen naar zijn visie heeft gevraagd op de door de schoonmaakster geuite klacht, maar hem tevens heeft geconfronteerd met het verslag van een gesprek dat enkele maanden eerder met hem was gevoerd over andere kwesties. De docent had tot op dat moment nooit een exemplaar van dat verslag gezien. De directie heeft erkend dat dat een nalatigheid is geweest.

Het ware zorgvuldiger geweest om de docent aan te horen bij het vertellen van zijn visie op de

gebeurtenissen, hem het verslag van het eerdere gesprek te geven en hem een afschrift van de klacht te geven. De directie had het op dat moment daarbij moeten laten en aan de docent moeten voorstellen op een later tijdstip verder te praten over de gebeurtenissen. De docent had dan tijd gehad om na te denken over zijn handelen en de ontstane situatie en had kunnen besluiten zich in het volgende gesprek te laten bijstaan.

De Commissie stelt vast dat de directie de stelling van de docent dat hij intimiderend en beledigend tegemoet is getreden heeft weersproken.

De Commissie stelt tevens vast dat de docent tijdens het gesprek is geconfronteerd met een klacht en een gespreksverslag dat hij beide niet kende. Het is alleszins te begrijpen dat dit (wellicht onbedoeld) op de docent intimiderend is overgekomen.

Over mogelijk gemaakte beledigende opmerkingen moet worden geoordeeld dat dit niet aannemelijk is geworden. Er zijn de Commissie geen feiten en omstandigheden gebleken die deze stelling van de docent ondersteunen.

Tenslotte heeft de docent opgemerkt dat de directie hem niet schriftelijk heeft meegedeeld dat de schoonmaakster de klacht heeft ingetrokken. De directie heeft weersproken dat de klacht is ingetrokken, maar heeft aangegeven dat de schoonmaakster niet bij de verdere afhandeling van de klacht wilde worden betrokken. De Commissie acht aannemelijk dat de docent een mededeling over dit laatste verkeerd heeft geïnterpreteerd en er abusievelijk van uit is gegaan dat de klacht daarmee was ingetrokken.

Samenvattend komt de Commissie tot het oordeel dat de directie bij het oppakken van de klacht niet zorgvuldig genoeg te werk is gegaan. Wellicht dat daarbij heeft meegespeeld dat er geen vastgelegd protocol is inzake het zelf door het bevoegd gezag behandelen van klachten. De Commissie zal het bevoegd gezag hierover adviseren. Dit klachtonderdeel is gegrond.

Klachtonderdeel 2

De docent klaagt erover dat de directie tijdens enkele telefoongesprekken intimiderend en beledigend is geweest jegens zijn echtgenote.

De Commissie merkt op dat voor haar vaststaat dat de echtgenote van de docent de telefoongesprekken als intimiderend heeft ervaren. Hiermee is echter niet gezegd dat de gesprekken dat objectief gezien ook waren.

De Commissie stelt vast dat de verhalen van partijen uiteen lopen en dat de directie ontkent zich intimiderend en beledigend te hebben uitgelaten. Daarnaast zijn de Commissie geen andere feiten en omstandigheden gebleken die het verhaal van de echtgenote (of de directie) ondersteunen.

Aangezien de klacht daardoor niet aannemelijk gemaakt is, kan de Commissie niet anders dan deze ongegrond te verklaren.

Klachtonderdeel 3

De docent klaagt erover dat de directie te laat contact met hem heeft opgenomen over zijn reïntegratietraject. Hij heeft hier met name gedoeld op de gevolgde procedure bij het invullen van de USZO-formulieren.

Het is de Commissie uit de stukken voldoende gebleken dat de directie verschillende pogingen heeft gedaan om onder meer over het reïntegratietraject contact op te nemen met de docent. Zo heeft de directie de docent bij brief uitgenodigd voor een gesprek, om daar na te gaan hoe de terugkeer kon worden bevorderd.

De docent is niet op deze afspraak verschenen. Hij had zich via de GGZ-psycholoog schriftelijk afgemeld bij de bedrijfsarts, een van de deelnemers aan het gesprek. In deze brief heeft de psycholoog tevens gediagnosticeerd dat klager een depressieve stoornis met agressieve en paranoïde denkbeelden had. De directie was niet van de afmelding en de diagnose op de hoogte.

Hoewel de directie de diagnose niet kende, was zij gezien de wijze waarop de docent tot dan toe was opgetreden wel op de hoogte van de bij hem levende gevoeligheden en de wijze waarop hij doorgaans reageerde. De directie had er daarom beter aan gedaan de USZO-formulieren ruim voorafgaande aan het gesprek aan de docent te doen toekomen om hem op de bespreking van de formulieren voor te bereiden. Toen de docent op het gesprek niet was verschenen had de directie de formulieren met een toelichting over de bedoeling en status/waarde daarvan aan de docent dienen te versturen.

Geoordeeld moet worden dat de directie formeel juist heeft gehandeld, maar dat zij onvoldoende aandacht voor de specifieke situatie van de docent heeft gehad. Op dit punt is de klacht gegrond.

Conclusie van de Commissie

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot de conclusie dat de klachtonderdeel 1 gegrond is en klachtonderdeel 2 ongegrond.

Klachtonderdeel 3 is gegrond op het punt van het toesturen van het USZO-formulier.

Advies van de Commissie

De Commissie adviseert het bevoegd gezag van de scholengemeenschap een protocol op te stellen voor het zelf afhandelen van klachten.